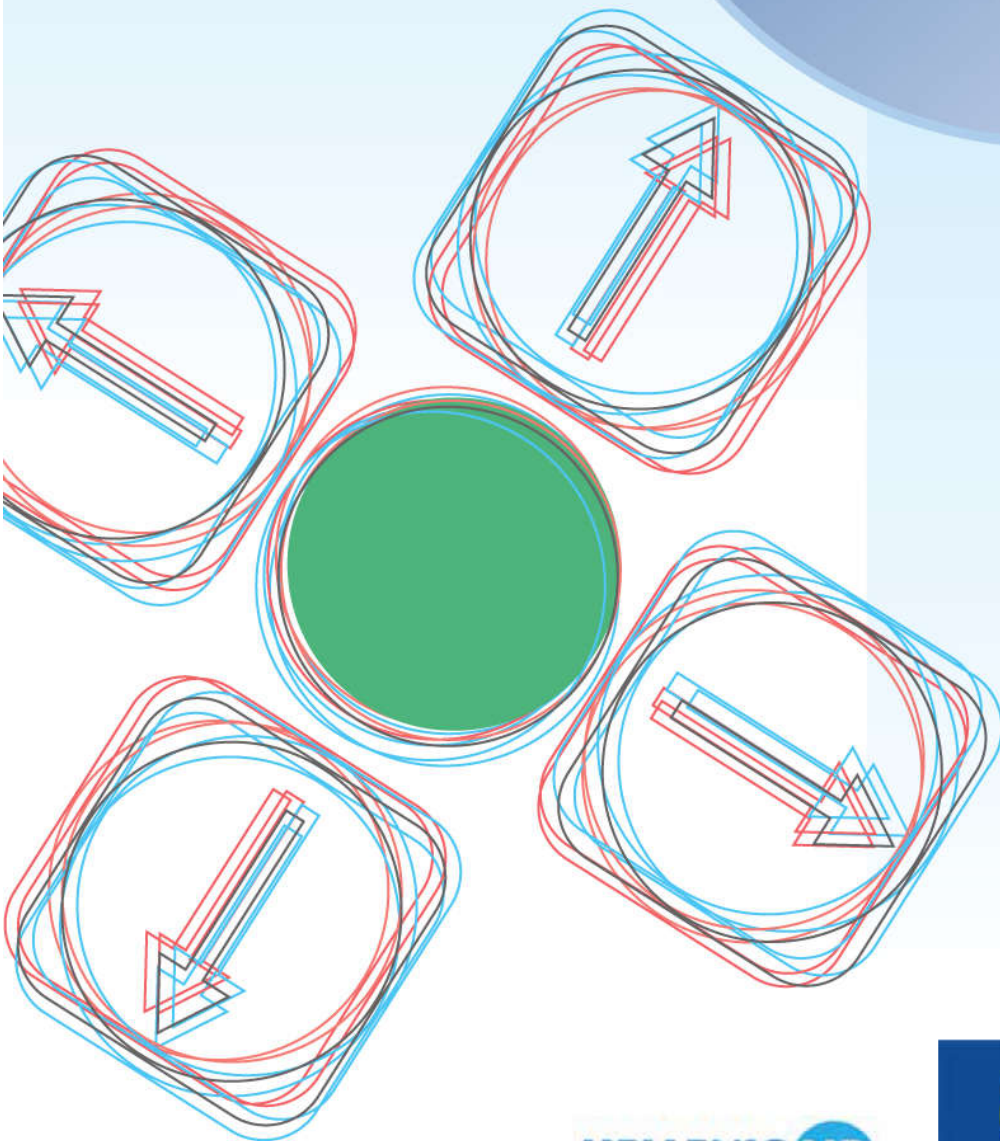

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

Αγωνιστές για τα Δικαιώματα

«Είναι ένα ιδανικό που αξίζει κανείς να ζει γι' αυτό και να βλέπει να γίνεται πραγματικότητα»
Νέλσον Μαντέλα

Θεματικές ενότητες	Γενικά Ανθρώπινα Δικαιώματα, ΜΜΕ, Ιδιότητα του Πολίτη
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 2
Μέγεθος Ομάδας	Οποιοδήποτε
Διάρκεια	60 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	<p>Σε αυτή τη δραστηριότητα χρησιμοποιούνται κάρτες που περιέχουν πληροφορίες ώστε να υποκινηθεί το ενδιαφέρον για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τα ζητήματα που τίγονται είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η πολιτική καταστολή και καταπίεση. • Δραστήριοι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον εικοστό αιώνα. • Ο αγώνας για τα δικαιώματα σε διάφορες χώρες.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> • Η ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης. • Το δικαίωμα σε μια δίκαιη δίκη. • Το δικαίωμα να μην υφίσταται κανείς βασανιστήρια
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Να δώσει πληροφορίες γι' ανθρώπους που αγωνίστηκαν για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε διάφορες χώρες. • Να αναπτύξει δεξιότητες χειρισμού και επεξεργασίας των πληροφοριών, συνεργασίας και ομαδικής εργασίας. • Να προωθήσει τον σεβασμό, την υπευθυνότητα και τη φιλομάθεια για τα ανθρώπινα δικαιώματα.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Ένα σετ τριάντα καρτών για κάθε μικρή ομάδα. • Ψαλίδι. • Φάκελοι. • Προαιρετικά: κόλλα και κομμάτια χαρτονιού για την υποστήριξη των καρτών.
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφώστε το δωμάτιο έτσι ώστε οι συμμετέχοντες/ουσες να μπορούν να εργαστούν σε μικρές ομάδες. • Κάντε αντίγραφα των καρτών που υπάρχουν στα φυλλάδια, έτσι ώστε να έχετε ένα σετ καρτών για κάθε μικρή ομάδα. • Κόψτε τα σετ των τριάντα καρτών, ανακατέψτε τις ώστε να μην είναι στη σειρά, και βάλτε τις σε φακέλους. Είναι σημαντικό να μην μπερδευτούν οι κάρτες των διαφορετικών σετ μεταξύ τους!

Οδηγίες

1. Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να σχηματίσουν μικρές ομάδες (3 ή 4 άτομα σε κάθε ομάδα) και μοιράστε ένα σετ καρτών σε κάθε ομάδα.
2. Ζητήστε να απλώσουν τις κάρτες στο πάτωμα με την όψη τους προς τα κάτω.
3. Εξηγήστε ότι οι κάρτες περιγράφουν γεγονότα από τις ζωές έξι ενεργών υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο στόχος για κάθε ομάδα είναι να ταιριάξει τα γεγονότα αυτά με το σωστό πρόσωπο και με αυτόν τον τρόπο να συνθέσει μια συνοπτική περιγραφή του.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΓΕΝ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΤΑ

ΜΜΕ

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

60 ΛΕΠΤΑ

Ημερομηνία κλειδί

10 Δεκεμβρίου
 Ημέρα Ανθρωπίνων
 Δικαιωμάτων

4. Εξηγήστε ότι σε κάθε ένα από τα πρόσωπα αντιστοιχεί ένα σύνολο 5 καρτών (δηλ. μια κάρτα "Α", μια "Β", μια "Γ", μια "Δ" και μια "Ε").
5. Ζητήστε από κάθε ομάδα να παίρνει με τη σειρά από μια κάρτα τη φορά έως ότου τελειώσουν οι κάρτες.
6. Δώστε στους/στις συμμετέχοντες/ουσες μερικά λεπτά για να διαβάσουν τις κάρτες τους σιωπηρά.
7. Κατόπιν, επιτρέψτε στις ομάδες να επινοήσουν στρατηγικές για πώς θα ταιριάξουν τις κάρτες στις προσωπικότητες. Θα χρειαστούν περίπου 15 - 20 λεπτά γι' αυτό το στάδιο.
8. Συγκεντρώστε τους/τις όλους/ες και ζητήστε έναν/μια αντιπρόσωπο από κάθε ομάδα για να συστήσει στους/στις υπόλοιπους/ες με δικά του/της λόγια μια από τις προσωπικότητες. Κατόπιν επαναλάβετε τη διαδικασία με τις άλλες ομάδες με τη σειρά, έτσι ώστε κάθε προσωπικότητα να παρουσιαστεί πλήρως και κάθε ομάδα να μπορεί να ελέγξει ότι συμπληρώνει σωστά τα "κομμάτια".

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

1. Πόσο εύκολη ήταν η δραστηριότητα και ποιες στρατηγικές χρησιμοποίησαν οι ομάδες για να ταξινομήσουν τα σετ των καρτών;
2. Ποιες προσωπικότητες είχαν ήδη ακουστά οι συμμετέχοντες/ουσες, ποιες τους ήταν άγνωστες; Γιατί μερικές προσωπικότητες ήταν πιο γνωστές από άλλες;
3. Προκάλεσαν κάποιες πληροφορίες έκπληξη; Ποιες έκαναν τη μεγαλύτερη εντύπωση;
4. Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να επιλέξουν ποια φράση απ' αυτές στα εισαγωγικά τους εκφράζει περισσότερο. Πώς πιστεύουν ότι θα είχαν συμπεριφερθεί οι ίδιοι/ες, εάν είχαν βρεθεί στην ίδια θέση με αυτό το πρόσωπο;
5. Ποιες δράσεις μπορούν να αναλάβουν οι άνθρωποι σε ανάλογες περιπτώσεις;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Υπάρχει τεράστια ποσότητα πληροφοριών διαθέσιμη για κάθε μία από τις προσωπικότητες των καρτών και οι περιληπτικές βιογραφίες που δίνονται δεν αποτελούν παρά μια πολύ ρηχή (και υποκειμενική) οπτική στο θέμα. Υπάρχουν εκατοντάδες άλλοι ακτιβιστές και ακτιβίστριες που θα μπορούσαν εξ ίσου καλά να υπάρχουν στον κατάλογο – αυτοί και αυτές που επιλέχθηκαν εδώ προορίζονται στο να δώσουν μια «γεύση» και να εισαγάγουν στο θέμα.

Προτάσεις για συνέχεια

Προτείνετε να συνεχίσετε τη δραστηριότητα ενθαρρύνοντας τα μέλη της ομάδας να ανακαλύψουν περισσότερα και για άλλους πρωταγωνιστές του αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ώστε να αποκτήσουν μια αίσθηση για τις προσωπικότητες που ιστορικά συνέβαλαν σ' αυτόν. Η ομάδα θα μπορούσε να αρχίσει να σχηματίζει ένα «πάνθεον» των προσωπικοτήτων αυτών. Οι έξι που δίνονται σε αυτήν τη δραστηριότητα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αφετηρία: Φωτογραφίες μπορούν να κολληθούν σε χαρτόνια και μαζί με χαρακτηριστικές φράσεις και περιληπτικές βιογραφίες να κολληθούν στον τοίχο. Κάθε μέλος της ομάδας θα μπορούσε να κάνει μια έρευνα για άλλες μεγάλες προσωπικότητες και να αναρτήσει το πορτρέτο τους στον τοίχο. Οι έξι που χρησιμοποιήθηκαν εδώ ήταν όλοι στρατευμένοι στη διεκδίκηση και στην προάσπιση αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά θα μπορούσατε να επεκταθείτε και σε άλλα είδη δικαιωμάτων και να περιλάβετε πρωταγωνιστές του αγώνα για κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα. Στην Κοινωνία των Πολιτών υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να εκφράσει κανείς τη γνώμη του και να αγωνιστεί για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Εάν θέλετε να ασχοληθείτε πιο διεξοδικά με το θέμα, θα μπορούσατε να κάνετε τη δραστηριότητα «Κάνοντας Συνδέσεις» στη σελ. 144.

Ιδέες για δράση

Μάθετε για σημερινούς πολιτικούς κρατούμενους ή ακτιβιστές, παραδείγματος χάριν για εκείνους/ες που η Διεθνής Αμνηστίας έχει ονομάσει "κρατούμενους/ες συνείδησης". Γράψτε μια επιστολή ή οργανώστε μια εκστρατεία προκειμένου να ενημερώσετε τον κόσμο για κάποιον/αν από αυτούς/ες τους/τις φυλακισμένους/ες και να ασκήσετε πίεση για να απελευθερωθεί.

Συμπληρωματικές πληροφορίες

Χρήσιμες ιστοσελίδες που δίνουν πληροφορίες για ενεργούς εκπροσώπους των ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
www.speaktruthtopower.org
www.universalrights.net/i17wes
www.globalyouthconnect.org
www.hrw.org

Το βρετανικό τμήμα της Διεθνούς Αμνηστίας έχει δημιουργήσει ένα ιστορικό διάγραμμα κατάλληλο για ανάρτηση στον τοίχο, με ιστορικούς εκπροσώπους και αγωνιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το οποίο μπορείτε να παραγγείλετε: www.amnesty.org.uk

Φυλλάδια

Κάρτες συζήτησης

Α

«Πάλεψα ενάντια στην κυριαρχία των λευκών και ενάντια στη κυριαρχία των μαύρων. Έχω λατρέψει το ιδανικό μιας δημοκρατικής και ελεύθερης κοινωνίας, στην οποία όλα τα άτομα ζουν μαζί αρμονικά και έχουν ίσες ευκαιρίες. Είναι ένα ιδανικό που αξίζει κανείς να ζει γι' αυτό και να βλέπει να γίνεται πραγματικότητα. Αλλά, είναι ένα ιδανικό για το οποίο, αν παραστεί ανάγκη, είμαι έτοιμος και να πεθάνω».
Νέλσον Μαντέλα

Β

Γεννήθηκε σε ένα χωριό κοντά στην Umtata και εκλέχτηκε Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Νοτίου Αφρικής στις πρώτες δημοκρατικές εκλογές στη χώρα, στην ηλικία των 76 ετών. Μέχρι τότε αλλά και μετά απ' αυτό, η ζωή του αφιερώθηκε

Γ

στον αγώνα εναντίον του απαρτχάιντ, του ρατσιστικού συστήματος με το οποίο η προηγούμενη κυβέρνηση των λευκών καταπίεζε τον πλειοψηφούντα μαύρο πληθυσμό. Υπέστη διάφορες διώξεις: του απαγορεύθηκε να παρευρίσκεται σε συγκεντρώσεις, αναγκάστηκε να ζήσει στην παρανομία χωρίς να εμφανίζεται δημόσια, και τελικά

Δ

συνελήφθη και καταδικάστηκε σε ισόβια φυλάκιση στην ηλικία των 44 ετών. Πέρασε τα επόμενα 28 χρόνια της ζωής του πίσω από τα κάγκελα, μακριά από την οικογένεια και τα παιδιά του.

©MTI

Α

«Ως αποτέλεσμα ορισμένων οδυνηρών αλλά και συγχρόνως ανακουφιστικών συναντήσεων, είδα κι η ίδια πώς από τα βάθη της ηθικής αγριότητας αναδύεται ξαφνικά η κραυγή «εγώ φταίω», και πώς, με αυτή την κραυγή, ο ασθενής ανακτά το δικαίωμα να αυτοαποκαλείται άνθρωπος».

Evgenia Ginzburg

Β

Γεννήθηκε το 1906 στη Ρωσία και πέθανε στη Μόσχα το 1977. Εργαζόταν ήσυχα ως δασκάλα και δημοσιογράφος μέχρι που καταδικάστηκε ως τρομοκράτισσα από το καθεστώς του Στάλιν σε μια δίκη – παρωδία. Πέρασε 18 χρόνια σε

Γ

στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Σιβηρία υπό φρικιαστικές συνθήκες, επειδή αρνήθηκε να κατονομάσει άλλους ως ενόχους για εγκλήματα που δεν διέπραξαν. Πέρασε τον πρώτο χρόνο στην απομόνωση σε ένα υγρό κελί, όπου κατά τη διάρκεια της ημέρας δεν της επιτρεπόταν να ασκηθεί, να μιλήσει, να τραγουδήσει ή να ξαπλώσει. Αργότερα, για να την τιμωρήσουν επειδή είχε βοηθήσει έναν συγκρατούμενό της,

Δ

την μετέφεραν διαρκώς από το ένα σιβηρικό στρατόπεδο στο άλλο –μεταξύ αυτών, και στο φρικτότερο στρατόπεδο όλων, από το οποίο λίγοι βγήκαν ζωντανοί.

©David King Collection

A
«Έχω ένα όνειρο, ότι μια ημέρα αυτό το έθνος θα εγερθεί και θα ζήσει το πραγματικό νόημα του «πιστεύω» του, δηλαδή ότι: «Θεωρούμε αυτή την αλήθεια αυτονόητη: Όλοι οι άνθρωποι δημιουργήθηκαν ίσοι». Έχω το όνειρο ότι τα τέσσερα παιδιά μου μια μέρα θα ζήσουν σε ένα έθνος όπου δε θα κρίνονται από το χρώμα του δέρματός τους αλλά για το περιεχόμενο του χαρακτήρα τους».

Martin Luther King

B
Γεννήθηκε στην Ατλάντα της Τζόρτζια των Η.Π.Α., το 1929, εποχή που ο νόμος προέβλεπε διαφορετικές θέσεις στα λεωφορεία, στα θέατρα και στους κινηματογράφους και διαφορετικές βρύσες για τους μαύρους και τους λευκούς. Στα 28 του υπήρξε συνιδρυτής

Γ
μιας οργάνωσης των μαύρων εκκλησιών που ενθάρρυναν τις μη βίαιες πορείες, διαδηλώσεις και τα μποϊκοτάζ ενάντια στις φυλετικές διακρίσεις. Η οργάνωση συμμετείχε σε μια συγκέντρωση στο Μπέριμιγχαμ της Αλαμπάμα, στην οποία εκατοντάδες μαθητών κατέκλυσαν

Δ
τους δρόμους τραγουδώντας και υποστηρίζοντας τη διαμαρτυρία. Η αστυνομία διατάχθηκε να επέμβει με σκυλιά και πυροσβεστικές αντλίες υψηλής πίεσης. Συνελήφθη και φυλακίστηκε.

©MTI

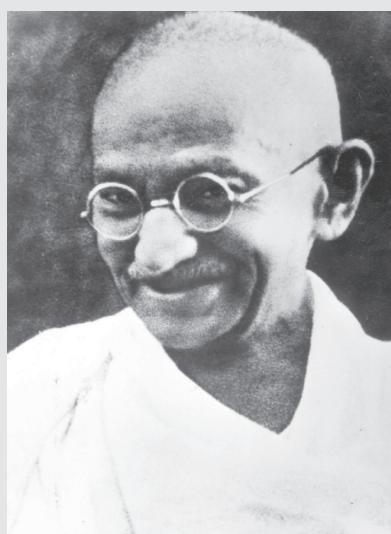
A
«Η μη βία είναι η μέγιστη δύναμη που έχει στη διάθεσή της η ανθρωπότητα. Είναι ισχυρότερη κι απ' το ισχυρότερο όπλο καταστροφής που έχει επινοήσει η ευφυΐα του ανθρώπου».

Mahatma Gandhi

B
Γεννήθηκε το 1869 από Hindu γονείς που ζούσαν στο Gujarat, όταν ακόμα η Ινδία ανήκε στη Βρετανική Αυτοκρατορία. Ηγήθηκε του αγώνα για την ανεξαρτησία, χωρίς ποτέ να απομακρυνθεί από τη σταθερή πίστη του στη

Γ
μη βίαιη διαμαρτυρία και στη θρησκευτική ανεκτικότητα, παρά τις συλλήψεις και τις φυλακίσεις τις οποίες υπέστη σε διάφορες περιπτώσεις. Όταν οι Ινδοί πρόβησαν σε βιαιοπραγίες, μεταξύ τους ή ενάντια στο βρετανικό Raj, έκανε αποχή από την τροφή έως ότου οι πράξεις βίας σταμάτησαν. Ηγήθηκε μιας πορείας 241 μιλίων κατά μήκος της Ινδίας και

Δ
έπεισε όσους και όσες ακολουθούσαν να δεχτούν τη βιαιότητα της αστυνομίας και των στρατιωτών χωρίς ανταπόδοση. Πέρασε στη φυλακή συνολικά 2338 ημέρες από τη ζωή του, που την αφιέρωσε ακάματα στην ειρήνη.

©MTI

Α

«Δεν προσπαθούμε να καταστρέψουμε ή να εκμηδενίσουμε το στρατιωτικό καθεστώς. Αυτοί απειλούν πάντα να μας εκμηδενίσουν αλλά... ο σκοπός του κινήματός μας είναι να δημιουργήσει μια κοινωνία που να προσφέρει ασφάλεια σε όλο τον λαό μας, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών».

Daw Aung San Suu Kyi

Β

Γεννήθηκε το 1945 στη Βιρμανία. Ήταν παιδί εθνικού ήρωα που δολοφονήθηκε στον αγώνα για την ανεξαρτησία από την αποικιοκρατία. Έγινε λαϊκός ηγέτης στον αγώνα για τη δημοκρατία εναντίον

Γ

ενός σκληρού στρατιωτικού καθεστώτος και γλίτωσε από δολοφονική απόπειρα εναντίον του από μια μονάδα στρατού που διατάχτηκε να τον στοχεύσει με τα τουφέκια της. Τέθηκε σε κατ' οίκον περιορισμό για 6 χρόνια, χωρίς να καταδικαστεί για κάποιο έγκλημα και του απαγόρευαν την επικοινωνία με τον εξωτερικό κόσμο. Ακόμα κι όταν απελευθερώθηκε, η κυβέρνηση

Δ

του απαγόρευε να δει την σύζυγό του που πέθαινε. Το 2001 ζει ακόμα υπό περιορισμό στο σπίτι του, με την πρόσβαση να ελέγχεται στενά και χωρίς τηλέφωνο.

©Gamma Press

Α

«Αλίμονο, αυτό το λυπητερό τραγούδι που έχω στο μυαλό μου, το στέλνω σ' κείνους που βοηθούν τους φυλακισμένους. Αυτά τα συναισθήματα έχω σε αυτήν τη σκοτεινή εποχή -δεν θα ξεχάσω ποτέ τα φρικτά βασανιστήρια. Είθε αυτή η δυστυχία που περνώ στη φυλακή να μην επιβληθεί ποτέ ξανά σε οποιοδήποτε νοήμον ον».

Ngawang Sangdrol

Β

Είναι βουδιστής μοναχός που πιστεύει ότι το Θιβέτ πρέπει να ανεξαρτητοποιηθεί από την Κίνα και που συνελήφθη για πρώτη φορά στην ηλικία των 10 ετών από τις κινεζικές αρχές. Το μόνο έγκλημά του ήταν ότι συμμετείχε σε

Γ

μια ειρηνική διαδήλωση για την ανεξαρτησία του Θιβέτ. Συνελήφθη και πάλι στην ηλικία των 15 ετών και καταδικάστηκε σε 3 χρόνια φυλάκισης. Η ποινή του αυξήθηκε πρώτα επειδή τραγούδησε ένα τραγούδι ανεξαρτησίας στη φυλακή, και έπειτα πάλι, για 8 χρόνια, επειδή

Δ

φώναξε "ελεύθερο Θιβέτ" υπό βροχή στο προαύλιο των φυλακών. Σήμερα αντιμετωπίζει προβλήματα με τα νεφρά του ως αποτέλεσμα των βασανιστηρίων που υπέστη.

©Tibet Information Network